

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Bokbindaryrket

Bestämmelserna är framtagna 2008-07-10 samt fastställda senast av Sveriges Hantverksråd 2013-12-11. Reviderade av branschen juni 2021

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Bokbindarmästareföreningen BMF

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 4500 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i yrket eller motsvarande av BMF validerade kunskaper.

Gesällprov – allmänna anvisningar

För att få göra Gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och vara godkänt av BMF.

Gesällprovet är ett yrkesprov som ska vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna.

För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga 5 objekt vara godkända

Provanvisningar

Provet består av 5 praktiska prov som genomförs inom fastlagd tidsram och enligt anvisningarna i bilaga 1.

Granskning av provet

Ansvarig granskare är BMFs granskningsnämnd. Granskare ska vara neutrala och utses av BMF på uppdrag av Sveriges Hantverksråd. Läs mer om granskningen i bilaga 1.

Gesällprovskostnader

Kostnaden för att få provet granskat är för närvarande 2400 kr + moms (3000 kr inkl. moms) och betalas till BMF i samband med att provet lämnas in. Summan sätts in på kontonummer 1344-1559258 (Danske Bank). Summorna kan förändras så kontakta alltid BMF för aktuella uppgifter.

Gesällbrevskostnader

Den administrativa kostnaden för Gesällbrevet är 700 kr + moms (875 kr inkl. moms) och betalas till Hantverksrådet när provet är godkänt och Gesällbrevsansökan skickas in. Med brevet följer ett ID-kort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Ansökan om Gesällprov

Anmälan om att avlägga provet görs till BMF, se bilaga 1. Kontaktinformation till BMF finns här nedan.

Anmälan om Gesällbrev

Efter godkänt prov görs en anmälan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Ansökningsblankett finns på www.hantverksrad.se. Anmälan ska innehålla personuppgifter samt intygande om godkänt prov från branschen.

Glöm inte att betala den administrativa avgiften för Gesällbrevet på 875 kr inkl. moms som betalas in till Stiftelsen Hantverk & Utbildnings BG 5814-8446. Märk din betalning med namn, personnummer och yrke.

Utdelning av Gesällbrev

I din anmälan om Gesällbrev anger du en utdelningsort. Ditt Gesällbrev skickas till den lokala Företagar- eller Hantverksföreningen på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet.

Kontaktuppgifter

Branschorganisation:

Bokbindarmästareföreningen (BMF)
Box 55 525
102 04 Stockholm
Tel. 08-7626831
e-post: bmf@grafiska.se
Hemsida: bokbindarmastareforeningen.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- & Mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50
Fax. 0247-151 70
www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev.

Provanvisning

Gesällprov bokbindare

Gesällprovet för bokbinderi har en lång obruten tradition och är yrkets yttersta bevis på fullgoda kunskaper. De gamla teknikerna, som är bokbinderiets grunder, är mycket viktiga att känna väl, även om de inte används ofta i dag. För att kunna bemöta kunders frågor och utföra nödvändiga renoveringar av äldre bokband krävs hög kunskap i alla tekniska detaljer.

Bokbindarmästareföreningen önskar lycka till i arbetet med provet.

Provanvisningar bokbinderiyrket

Ansökan om att påbörja gesällprov

Ansökan att påbörja arbetet med gesällprov görs till Bokbindarmästareföreningen (BMF). Ansökningsblankett laddas ner [här](#). I ansökan ska personuppgifter, intyg/betyg som styrker förkunskapskraven samt namn och kontaktuppgifter på handledare och 2 kontrollanter finnas.

Innan Gesällprov kan påbörjas ska den sökandes förkunskaper och handledare godkännas av BMF. Sedan skickas [ansökningsblanketten](#) signerad av BMF, tillbaka till den sökande med datum när provet senast ska lämnas in.

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 4500 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i yrket eller motsvarande av BMF validerade kunskaper. Erfarenheten bör ha erhållits enligt något av följande:

1. Treårig bokbindarutbildning på skola.
2. Treårig lärlingsutbildning hos Bokbindarmästare eller yrkesman med motsvarande kunskaper inom bokbindaryrket.

Gesällprovet

Gesällprovet ska utföras under handledning av BMF godkänd ~~den~~ handledare ~~BMF godkänt~~.

Handledaren ska tillse att provet utförs på ett korrekt sätt. I de fall där handledaren bedömer att Gesällprovet inte kommer att bli godkänt ska handledaren råda den sökande att avbryta pågående prov

Arbetsmomenten handhäftning, lädergörning och guldsnitt utförs under överinseende av två kontrollanter. Dessa behöver inte vara bokbindare. Kontrollant och handledare ska intyga att provet är egenhändigt utfört i enlighet med de fastställda provbestämmelserna.

Gesällprovet ska avläggas under fastställd tidsram vilken är 6 månader.

Inlämnande av gesällprov

Provet lämnas in/postas till Bokbindarmästareföreningen (BMF), Box 55 525, 102 04 Stockholm. Kontaktperson är Kaj Flick. Om proverna postas ska det göras med mottagningsbevis (rekommenderat).

Till provet bifogas följande 3 blanketter:

1. *Anmälan/Ansökan – Granskning av Gesällprov* till BMF.
[Anmälan om granskning av gesällprov](#)
2. *Arbetsbeskrivning – Gesällprov* till BMF.
[Arbetsbeskrivning](#)

3. *Ansökan/Anmälan om Gesällbrev* (Gesäll-och Mästarbrevskansliet, Sveriges Hantverksråd).
[Laddas ner här.](#)

Blir Gesällprovet godkänt skickar BMF blanketten Ansökan/Anmälan om Gesällbrev vidare till Gesäll- och Mästarbrevskansliet

Granskning

Granskningsnämnden består av tre neutrala och erfarna bokbindare, utsedda av BMF på uppdrag av Sveriges Hantverksråd. Besked om granskningsnämndens bedömning kan förväntas inom 2 månader från det att Gesällprovet lämnats in. Vid underkänt prov lämnar granskningsnämnden en skriftlig motivering till lärlingen. Kostnaden för att få provet granskat återbetalas dock inte. Granskningsnämndens beslut går inte att överklaga.

Poäng

För godkänt prov krävs 3 poäng. Maximalt kan 5 poäng ges. För liten belöningsmedalj krävs 4,5 poäng. För stor belöningsmedalj 5 poäng. För att nå 4,5 poäng krävs att den sökande gjort förgyllningarna av titlarna själv, för hand eller i press. Alla 5 objekt måste godkännas för godkänt Gesällprov.

Stipendium

Lärlingen kan vid godkänt Gesällprov ansöka om ersättning för direkta kostnader i samband med att provet genomförts hos Stiftelsen för de Grafiska Yrkenas Främjande, som mest 10 000 kr. Ansökan, görs på en A4 och skickas till BMF och styrks med kvitton på utgifter.

Lycka till!

Bokbindarmästareföreningen, BMF / Kaj Flick

Provbeskrivning för Gesällprov i bokbinderi.

De valda böckerna ska ha rätt fiberriktning och omslag som ska medbindas. Samtliga böcker ska vara runda och falsslagna. I titeln ska både författarens namn och bokens titel ingå.

Helt skinnband och halvt skinnband:

Båda banden ska ha djup fals.

Ett av banden ska vara häftat på äkta upphöjda bind. Detta band kan ha fast eller lös rygg.

Ett av banden ska ha övre guldsnitt med bladguld.

Båda banden ska ha ansatta pärmar.

Ett av banden ska ha handstickade kapitälband.

Ett av banden ska ha skinnfalsar.

Båda banden ska ha handförgyllda titlar.

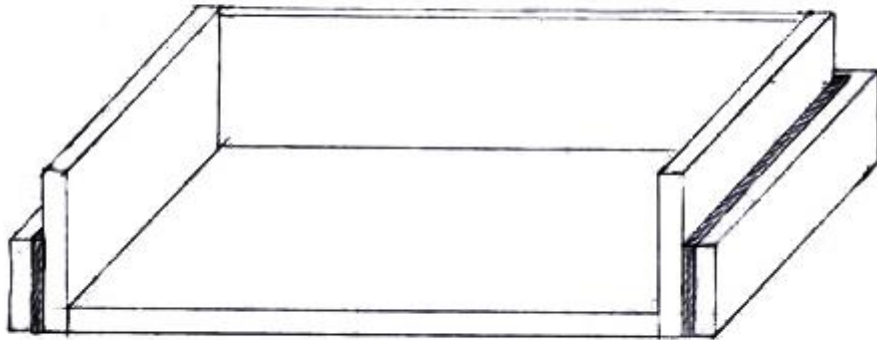
Låda med chanér (hals):

Lådan ska byggas till helskinnbandet.

Lådan ska först byggas och därefter kläs i valfritt material.

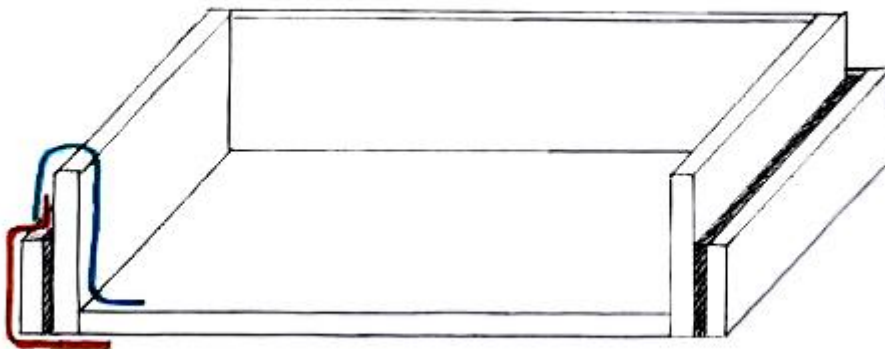
Tänk på passformen.

Lådan ska förses med titel.

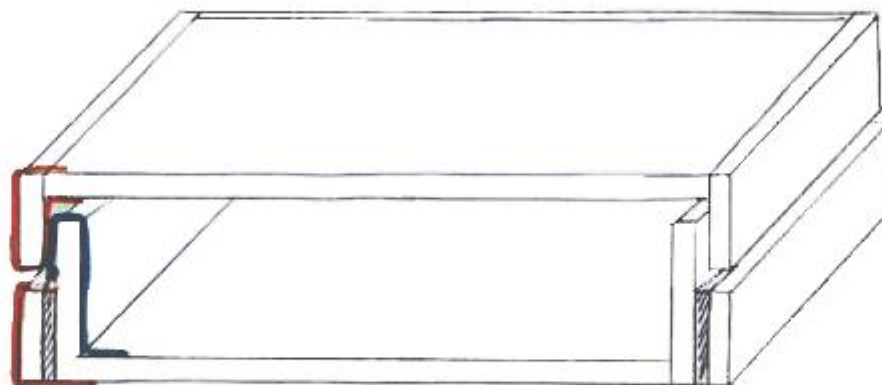
Skiss 1:

Hals – måttet på boken + överdragsmaterialet Yttersarg har samma mått som locket, se skiss 3.
"Mellanlägg" – lösryggskartong som motsvarar tjockleken på överdragsmaterialet.

Skiss 2:

Överdragsmaterial skall låsa yttersarg med hals i ett stycke eller i 2 delar (behöver inte vara i samma kulör eller material).

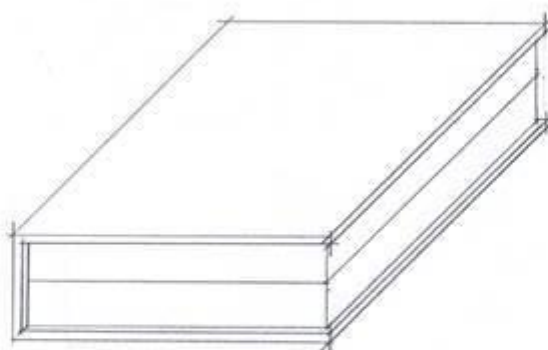

Skiss 3:

Överdragsmaterialet skall fylla distansen som mellanlägget utgör.

Skiss 4:

Färdig

Klotband:

Helt eller halvt klotband.

Valfritt snitt.

Valfritt kapitälband.

Lösa eller ansatta pärmar.

Handförgylld eller pressförgylld titel.

Pappersband:

Helt pappersband med eller utan skinnskoning.

Valfritt snitt.

Valfritt kapitälband.

Lösa eller ansatta pärmar.

Handförgylld eller pressförgylld titel.

Titeltryck

För poäng från 4,5 ska provtagaren göra titeltrycket själv. Skinnbanden ska vara handförgyllda. Klot- och pappersbanden får pressförgyllas. Samtliga band får förgyllas med eller utan titelfält.

Titeltrycken kan göras med folie eller bladguld.

Guldsnitt

Guldsnittet ska göras med bladguld och på skuret snitt.

Gesällprovet granskas med avseende på:

Bokbanden:

Utputsning – Häftning – Försetts – Skärning – Rundning – Falslagning – Snitt – Kapitälband –
Ansättning av pärmar – Skärpning – Lädergörning – Stukning – Skinnfalsar – Hörn – Anpappning
– Titeltryck – Renlighet.

Lådan:

Passform – Renlighet.